

Vergaderjaar 2020–2021

31 597

Werkprogramma Rijksuitgaven

Nr. 18

BRIEF VAN DE VASTE COMMISSIE VOOR FINANCIËN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 25 november 2020

Periodiek brengt de vaste commissie voor Financiën verslag uit aan de Kamer over de uitvoering van haar werkzaamheden op het terrein van Rijksuitgaven. Bijgaand treft u een beschrijving van de uitvoering van het werkprogramma 2018–2021, waarin staat aangegeven wat de commissie in 2020 heeft ondernomen.

In deze actualisatie wordt tevens vooruitgekeken naar een nieuw werkprogramma voor de periode 2021–2024, dat de vaste commissie voor Financiën voorafgaand aan het zomerreces 2021 zal vaststellen. De commissie neemt haar activiteiten op het gebied van de rijksuitgaven jaarlijks op in de kennisagenda van de commissie.

De voorzitter van de commissie,
Tielen

De griffier van de commissie,
Weeber

UITVOERING WERKPROGRAMMA RIJKSUITGAVEN 2020 EN VOORNEMENS VOOR 2021

De commissie heeft de volgende prioriteiten gesteld voor de periode 2018–2021:

1. de open data ten behoeve van de verantwoording;
2. het evaluatiestelsel van de rijksoverheid;
3. het verslaggevingsstelsel van de rijksoverheid;
4. de aansluiting van begrotingsinformatie op de behoefte van de Kamer.

In de paragrafen 1 tot en met 4 wordt ingegaan op de uitgevoerde activiteiten van het werkprogramma Rijksuitgaven zoals beschreven in het werkprogramma en gepland in de kennisagenda 2020. Overige activiteiten (m.n. rondom Verantwoordingsdag) worden genoemd in paragraaf 5.

1. Open data ten behoeve van de verantwoording

In het werkprogramma is open data benoemd als prioriteit. Open data bieden nieuwe mogelijkheden bij de verantwoording van de overheid aan zowel de Kamer als aan burgers. De commissie heeft zich ten doel gesteld bij te dragen aan initiatieven die beogen de concrete toepassing van open data te bevorderen.

Uitgevoerd in 2020:

- De doorontwikkeling van de apps die zijn geselecteerd tijdens de Accountability Hack 2019 («Pharmalarm» en «POcket») en de presentatie daarvan aan de Kamer hebben door de coronacrisis vertraging opgelopen. De ontwikkelaars van «POcket» zullen eind november 2020 een betaversie van hun applicatie voorleggen aan toekomstige gebruikers. De ontwikkelaars van «Pharmalarm» (medicijnprijzen) hebben zich teruggetrokken vanwege de noodzaak capaciteit te benutten voor prioriteiten ten behoeve van de situatie rond Covid-19.
- Rijksfinanciën.nl: in september 2020 is de nieuwe versie van rijksfinanciën.nl gelanceerd, waarin open data van verschillende ministeries wordt benut om begrotingsinformatie inzichtelijk te maken, verrijkt met allerhande visualisaties. Op verzoek van de commissie Financiën heeft het Ministerie van Financiën een informatieve (digitale) sessie georganiseerd voor Kamerleden, fractiemedewerkers en ambtenaren, waaraan tientallen belangstellenden hebben deelgenomen.

2. Evaluatiestelsel van de rijksoverheid

Voor besluitvorming van de Kamer is het van belang om inzicht te hebben in de doeltreffendheid en doelmatigheid van overheidsbeleid. De commissie heeft daarom besloten aandacht te besteden aan de Operatie Inzicht in Kwaliteit en aan de uitvoering van artikel 3.1 van de Comptabiliteitswet 2016.

Uitgevoerd/ontwikkelingen in 2020:

- De commissie heeft op 29 juni 2020 een gecombineerd WGO Jaarverslag/Slotwet Financiën en Nationale Schuld 2019 en thema begroten en verantwoorden gehouden, waarin onder meer de derde voortgangsrapportage Inzicht in Kwaliteit is behandeld. De vierde voortgangsrapportage (de laatste van het huidige kabinet) wordt in januari/februari 2021 verwacht.
- In dit wetgevingsoverleg heeft de Minister van Financiën toegezegd om samen met de leden Sneller (D66) en Snels (GroenLinks), rapporteur op dit onderwerp, aan een overdrachtsdocument te werken voor de volgende kabinetsperiode. Gestreefd wordt naar publicatie in het voorjaar van 2021.

- De rapporteurs hebben in samenwerking met de Vereniging van Universiteiten (VSNU) het initiatief genomen tot het ontwikkelen van een wetenschappelijke toets op de naleving van artikel 3.1 van de Comptabiliteitswet 2016, binnen het kader van het reeds bestaande samenwerkingsverband Parlement & Wetenschap. De resultaten zijn in september gepresenteerd, waarna de rapporteurs de commissies hebben verzocht ervaring op te doen met de nieuwe toetsmethode (Kamerstuk 2020D40015). Tot aan de verkiezingen van 2021 kunnen commissies hier kosteloos ervaring mee opdoen.

Voornemens voor 2021:

- Behandelen van de vierde voortgangsrapportage Inzicht in Kwaliteit.
- Continueren van de aandacht voor art. 3.1 CW binnen de Kamer.
- Evaluatie van de pilotperiode met de wetenschappelijke toets op de naleving van artikel 3.1 CW.
- Publicatie van een overdrachtsdocument ten behoeve van de operatie Inzicht in Kwaliteit als gezamenlijk product van de Minister van Financiën en de rapporteurs.

3. Verslaggevingsstelsel van de rijksoverheid

Het verslaggevingsstelsel is bepalend voor de informatie die de Kamer gebruikt om haar budgetrecht uit te oefenen. Een baten-lastenstelsel biedt mogelijkheden om deze informatie te verbeteren. De commissie heeft zich ten doel gesteld ontwikkelingen op dit gebied nauwgezet te volgen en de gevolgen voor de informatievoorziening aan de Kamer te onderzoeken.

Uitgevoerd/ontwikkelingen in 2020:

- De commissie heeft ten behoeve van de bij Miljoenennota 2020 eenmalig opgestelde staatsbalans twee wetenschappelijke papers opgevraagd. Een toelichtend gesprek met de opstellers was aanvankelijk ingepland in het voorjaar van 2020, maar werd vanwege de coronamaatregelen uitgesteld naar 15 oktober.
- Op dezelfde dag in oktober heeft de commissie, samen met de betrokken commissies Defensie en I&W, een technische briefing ontvangen over de pilots met extracomptabele baten-lasteninformatie op de terreinen van deze vakcommissies. Bij Miljoenennota 2021 heeft de Kamer de openingsbalans ontvangen bij drie van de vier pilots (Kamerstuk 27 830, nr. 15 en Kamerstuk 35 570 A, nr. 4); in november is ook de vierde ingediend (Kamerstuk 27 830, nr. 321).
- De Studiegroep Begrotingsruimte, die in oktober 2020 zijn rapport publiceerde, adviseert geen integrale overstap naar het baten-lastenstelsel, maar geeft aan dat naar aanleiding van deze pilots en evaluatie van het Rijksbrede verslaggevingsstelsel in 2021 een gedeeltelijke overstap voor de investeringsdepartementen kan worden overwogen.

Voornemens voor 2021:

- Na afloop van de pilots, die lopen tot en met Verantwoordingsdag 2021, de Kamer nader adviseren over een vervolg. De huidige vaste Kamercommissie voor Financiën heeft de leden Sneller (D66) en Snels (GroenLinks) benoemd tot rapporteurs op dit onderwerp. Samen met de leden Van Raan (PvdD, namens commissie I&W) en Van den Bosch (VVD, namens commissie Defensie) volgen zij deze pilots.

4. Aansluiting van begrotingsinformatie op de behoefte van de Kamer

De commissie heeft de aansluiting van begrotingsinformatie op de behoefte van de Kamer geprioriteerd. Voor de uitvoering van het budgetrecht van de Tweede Kamer is bruikbare begrotingsinformatie in begrotingen en jaarverslagen van belang. De commissie heeft zich voorgenomen om te reflecteren op de begrotingsopzet van Verantwoord Begroten naar aanleiding van het rapport van de Algemene Rekenkamer «Inzicht in publiek geld (deel 2)» (Kamerstuk 31 865, nr. 154). Als aandachtspunten zijn verder benoemd de verplichtingen, de niet-belastingontvangsten en de ramingen ten behoeve van de inkomsten en uitgaven.

Uitgevoerd/ontwikkelingen in 2020:

- De kabinetsreactie op het rapport (Kamerstuk 31 865, nr. 173) is behandeld in het wetgevingsoverleg op 29 juni 2020.

5. Overige acties

De commissie heeft ook de ambitie benoemd om de bekendheid en kwaliteit van de verantwoording te verbeteren. Ter invulling van deze ambitie organiseert de commissie Financiën onder andere enkele activiteiten rondom verantwoording.

Uitgevoerd/ontwikkelingen in 2020:

- De verantwoordingsactiviteiten, waaronder de jaarlijkse V-100 en het Verantwoordingsontbijt, evenals het voorgenomen evenement «Beweren en Bewijzen (gewijzigde motie van het lid Tielen c.s. over een «evidentie-evenement», Kamerstuk 29 338, nr. 203), waarbinnen deze activiteiten dit jaar zouden plaatsvinden, zijn vanwege de coronamaatregelen afgelast.

Voornemens voor 2021:

- De commissie neemt zich voor een aantal activiteiten te organiseren ter voorbereiding op Verantwoordingsdag die aansluiten op het inwerkprogramma van nieuwe Kamerleden.

Overige werkzaamheden

In het werkprogramma 2018–2021 staat een korte opsomming van de overige werkzaamheden van de commissie op het terrein van rijksuitgaven. Voor de volledigheid is deze opsomming onderstaand overgenomen.

«De commissie vervolgt haar reguliere werkzaamheden op het gebied van rijksuitgaven ongewijzigd ten opzichte van de periode 2014–2017. De activiteiten van de commissie komen voort uit de taakopdracht zoals vastgelegd in het Reglement van Orde van de Tweede Kamer en betreffen op hoofdlijnen het volgende:

- *De behandeling van aangelegenheden van rechtmatigheid en doelmatigheid van de besteding van collectieve middelen, waaronder wijzigingen van comptabele wet- en regelgeving.*
- *Het adviseren van de Kamer bij de uitoefening van het budgetrecht en de financiële controle, onder meer door behandeladviezen inzake de begrotingscyclus en beleidsdoorlichtingen en het gebruik van de handreiking controle begroting en verantwoording. Ten behoeve van haar advisering aan de Kamer stelt de commissie jaarlijks een rapportage op over de begrotingscyclus.*

- *Het adviseren over en ondernemen van activiteiten rondom de jaarlijkse verantwoording, onder meer door het organiseren van activiteiten, het bevorderen van de inzet van rapporteurs en de handreiking controle begroting en verantwoording en ondersteunen van de Kamer met voorlichting. Ten behoeve van de verantwoording stelt de commissie jaarlijks focusonderwerpen voor aan de Kamer. Overigens zal de commissie bij de evaluatie van de verantwoording over het jaar 2017 aandacht besteden aan de huidige werkwijze van de commissie bij de verantwoording en eventuele mogelijkheden om de effectiviteit daarvan verder te verhogen.*
- *Het adviseren van de Kamer in het kader van de Regeling Grote Projecten. Met betrekking tot de Regeling Grote Projecten voorziet de commissie tevens in een jaarlijkse rapportage.*
- *Aangelegenheden met betrekking tot de Algemene Rekenkamer, waaronder het adviseren bij verzoeken tot het doen van onderzoek en het vervullen van vacatures in het college, alsmede het voeren van periodiek overleg met het college van de Algemene Rekenkamer.*
- *Het voorlichten van de Kamer, haar leden en commissies en de medewerkers van de fracties over rijksuitgaven, bijvoorbeeld door het (doen) organiseren van cursussen.»*